

KOMUNIKAT PRASOWY nr 167/24

Luksemburg, 4 października 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawach połączonych C-608/22 i C-609/22 | Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl i in. (Kobiety afgańskie)

Środki dyskryminujące przyjęte wobec kobiet przez reżim talibów stanowią akty prześladowania

Dokonując indywidualnej oceny wniosku o udzielenie azylu złożonego przez kobietę posiadającą obywatelstwo afgańskie, państwo członkowskie może wziąć pod uwagę wyłącznie płeć i obywatelstwo tej ostatniej

Dwie kobiety będące obywatelkami afgańskimi kwestionują przed austriackim sądem administracyjnym odmowę przyznania im przez władze austriackie statusu uchodźcy. Podnoszą one, że sytuacja kobiet pod rządami nowego reżimu talibów w Afganistanie sama w sobie uzasadnia przyznanie tego statusu.

Według sądu austriackiego powrót do władzy tego reżimu w 2021 r. ma poważne konsekwencje dla praw podstawowych kobiet. Wprowadził on liczne środki dyskryminujące, takie jak pozbawienie ich wszelkiej ochrony prawnej przed przemocą ze względu na płeć, przemocą domową i przymusowymi małżeństwami, zobowiązanie ich do pełnego zakrywania ciała i twarzy, ograniczenie im dostępu do opieki zdrowotnej, ich swobody przemieszczania się, zakazanie im prowadzenia działalności zawodowej lub ograniczanie jej prowadzenia, zakazanie im dostępu do edukacji i wykluczenie ich z życia politycznego.

Sąd austriacki uważa, że kobiety posiadające obywatelstwo afgańskie należą do „szczególnej grupy społecznej” w rozumieniu dyrektywy 2011/95¹. Kobiety te mogą być narażone w Afganistanie na akty prześladowania ze względu na płeć. Sąd krajowy zwraca się zatem do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, po pierwsze, **czy** opisane powyżej **środki dyskryminujące, rozpatrywane łącznie, mogą zostać zakwalifikowane jako akty prześladowania** mogące uzasadniać uznanie statusu uchodźcy w stosunku do nich. Po drugie, sąd ten zastanawia się, czy właściwy organ krajowy w ramach indywidualnej oceny wniosku o udzielenie azylu, złożonego przez kobietę posiadającą obywatelstwo afgańskie, jest zobowiązany uwzględnić czynniki inne niż obywatelstwo i płeć tej ostatniej.

Po pierwsze, Trybunał odpowiedział, że niektóre z omawianych środków należy zakwalifikować same w sobie jako „akty prześladowania”, ponieważ stanowią one poważne naruszenie prawa podstawowego. Tak jest w przypadku przymusowych małżeństw, które można porównywać z formą niewolnictwa, oraz braku ochrony przed przemocą ze względu na płeć i przemoc domową, które stanowią formy nieludzkiego i poniżającego traktowania.

Zakładając, że inne środki, rozpatrywane odrębnie, nie stanowią na tyle poważnego naruszenia prawa podstawowego, aby można je było zakwalifikować jako akty prześladowania, Trybunał uznał, że środki te, rozpatrywane jako całość, stanowią takie akty. Ze względu na ich skumulowane skutki oraz umyślne i systematyczne stosowanie, prowadzą do rażącego naruszenia praw podstawowych związanych z godnością ludzką.

Po drugie, w odniesieniu do indywidualnego rozpatrzenia wniosku o udzielenie azylu złożonego przez kobietę posiadającą obywatelstwo afgańskie Trybunał wziął pod uwagę sytuację kobiet w obecnym reżimie talibów, określoną w szczególności w sprawozdaniach Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu (AUEA) i Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR). Trybunał orzekł, że **właściwe organy państw członkowskich**

mogą uznać, iż nie ma potrzeby wykazywania, że w przypadku powrotu do państwa pochodzenia wnioskodawczyni groziłoby rzeczywiste i konkretne ryzyko bycia poddanej aktom prześladowania. Uwzględnienie wyłącznie jej obywatelstwa i płci jest wystarczające.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Dyrektywa 2011/95/UE](#) Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony.